

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 28.6.2013
Sayı: 10.60

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Ceza Ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifim ve Gerekçesi ekte sunulmuştur. Gereğini saygılarımla arz ederim.

Dr. M. Sezgin TANRIKULU

İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	İnsan Haklarının İnceleme Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler			
Esas Komisyon	Adalet			
Tarih:	28 Haziran 2013		E. No: 2/1675	
Ysm.Uzm. E.E.	Bşk.Yrd. //	Başkan MD	Gn.Sek.Yrd. MS.	Gn.Sek. MM
TBMM BAŞKANI	Miy			

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
26 Haziran 2013
Numara:

T B M M KÜTÜPHANE VE ARŞİV HİZM. BAŞKANLIĞI
26 Haziran 2013
No : 224446

GENEL GEREKÇE

Bilindiği gibi hasta mahpusların infazlarının ertelenmesine ilişkin düzenleme 5275 Sayılı Ceza Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 16. maddesinde düzenlenmiştir.

Bu maddeye göre:

"(1) Akıl hastalığına tutulan hükümlünün cezasının infazı geriye bırakılır ve hükümlü, iyileşinceye kadar Türk Ceza Kanununun 57 nci maddesinde belirtilen sağlık kurumunda koruma ve tedavi altına alınır. Sağlık kurumunda geçen süreler cezaevinde geçmiş sayılır.

(2) Diğer hastalıklarda cezanın infazına, resmi sağlık kuruluşlarının mahkûmlara ayrılan bölümlerinde devam olunur. Ancak bu durumda bile hapis cezasının infazı, mahkûmun hayatı için kesin bir tehlike teşkil ediyorsa mahkûmun cezasının infazı iyileşinceye kadar geri bırakılır.

(3) Yukarıdaki fıkralarda belirtilen geri bırakma kararı, Adli Tıp Kurumunca düzenlenen ya da Adalet Bakanlığınca belirlenen tam teşekküllü hastanelerin sağlık kurullarınca düzenlenip Adli Tıp Kurumunca onaylanan rapor üzerine, infazın yapıldığı yer Cumhuriyet Başsavcılığınca verilir. Geri bırakma kararı, mahkûmun tabi olacağı yükümlülükler belirtmek suretiyle kendisine ve yasal temsilcisine tebliğ edilir. Mahkûmun geri bırakma süresi içinde bulunacağı yer, kendisi veya yasal temsilcisi tarafından ilgili Cumhuriyet Başsavcılığına bildirilir. Mahkûmun sağlık durumu, geri bırakma kararını veren Cumhuriyet Başsavcılığınca veya onun istemi üzerine, bulunduğu veya tedavisinin yapıldığı yer Cumhuriyet Başsavcılığınca, sağlık raporunda belirtilen sürelerle, bir süre bulunmadığı takdirde üçer aylık dönemlere göre bu fıkrada yazılı usule uygun olarak incelettilir. İnceleme sonuçlarına göre geri bırakma kararını veren Cumhuriyet Başsavcılığınca, geri bırakmanın devam edip etmeyeceğine karar verilir. Geri bırakma kararını veren Cumhuriyet Başsavcılığının istemi üzerine, mahkûmun izlenmesine yönelik tedbirler, bildirim yapıldığı yerde bulunan kolluk makam ve memurlarınca yerine getirilir. Bu fıkrada yazılı yükümlülüklerle aykırı hareket edilmesi halinde geri bırakma kararı, kararı veren Cumhuriyet Başsavcılığınca kaldırılır. Bu karara karşı infaz hâkimliğine başvurulabilir.

Bu madde akıl hastalığına tutulanların serbest bırakılmaması, hastalığından kaynaklı olarak yaşamı tehlike altında olan mahpusların infazlarının ertelenmesinde uygulamada güçlükler ve engeller yaşanması nedeniyle kamuoyunca arzu edilen sonuçları doğurucu bir içeriğe sahip bulunmamaktadır.

Madde tutuklu ve hükümlü ayrımı yapması nedeniyle de ayrımcı olup, hükümlülere tanınan hakların tutuklulara tanınmamasında kamusal bir menfaat bulunmadığı gibi, söz konusu yaklaşım eşitlik ve adalet ilkeleriyle bağdaşmamaktadır.

Birçok hasta mahpusun Adli Tıp Kurumu tarafından verilen "cezaevinde kalabilir" şeklindeki raporun düzenlenmesinden ya da infazları ertelendikten kısa bir süre sonra yaşamlarını kaybettiği bilinmektedir.

Maddenin 1. fıkrasının, 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu 399. Maddede belirtildiği şekilde "*Akıl hastalığına tutulan mahkûmlar hakkında hürriyeti bağlayıcı cezanın infazı iyileştikten sonraya bırakılıp*" şeklinde ve 5237 sayılı TCK'nın 57. maddesindeki esaslar dâhilinde değiştirilmesi gerekmektedir. Madde mevcut haliyle akıl hastalarının yine mahpusluk koşulları altında yüksek güvenli sağlık kurumlarında tutulmalarını öngörmektedir. Hâlbuki akıl hastası birisinin mahpusluk koşulları altında olması ne kamusal bir yarar sağlamakta ne de suçun önlenmesi, suçlunun suçtan uzak tutulması ve caydırılması sonuçlarını doğurmaktadır. Söz konusu uygulamanın, hastanın iyileşme şansını da azalttığı düşünülmektedir.

Maddenin ikinci fıkrası da 5275 sayılı yasanın gerekçesinde de ifade edildiği gibi, hayati tehlike altında olan ve tedavisi uzun sürecek hasta mahpusların infazlarının tartışmaya mahal vermeksizin ertelenmesine olanak verecek şekilde düzenlenmesi gerekmektedir.

Maddenin mevcut haliyle de, olumlu uygulamayı mümkün kılacak biçimde yorumlanması mümkün olmasına rağmen, mahpusların, yine mahpusluk koşulları altında, hastanelerde tutulması Adli Tıp Kurumu tarafından yeterli görülmemekte, yasa adeta uygulanamaz hale getirilmektedir. Esasen, Adli Tıp Kurumu'na göre hemen hemen hiçbir hasta mahpusun infazının ertelenmesi mümkün değildir. Zira kuruma göre mahpus hastanede yeterli tedavi ve bakım imkânına sahip olup tahliyesi halinde durum değişmeyecektir.

Ancak Adli Tıp bu bakış açısıyla özgür bir ortamda bulunmanın hastalıkların tedavisi üzerindeki olumlu etkisini hiç görmemekte, yine infazı ertelenmiş mahpusların alternatif tedavi yol ve yöntemlerini kullanabileceğini dikkate almamaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Akıl hastalığına tutulan bir mahpusun cezaevinde tutulmasında hiçbir kamusal yarar bulunmamaktadır. Bu mahpuslar akıl sağlıkları yerinde olmamasından dolayı işledikleri suçun ve cezanın anlamını değerlendirme olanağından mahrumdurlar. 1412 sayılı CMUK'un 399. maddesinde "*Akil hastalığına tutulan mahkûmlar hakkında hürriyeti bağlayıcı cezanın infazı iyileştikten sonraya bırakılır*" şeklinde bir hüküm bulunmaktaydı. Bu hüküm 5327 sayılı yasanın 57. maddesinden esinlenerek maddede belirtildiği şekilde değiştirildiğinde hem kamusal fayda ve güvenlik korunmuş olacak hem de mahpus hakları sağlanacaktır.

Madde değişikliği ile hükümlü ve tutuklu arasındaki ayrımcılık da ortadan kaldırılmış olacak, aynı haklardan tutuklular da faydalanmış olacaklardır.

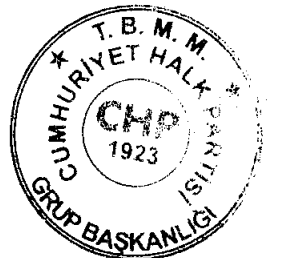
Karar vermede infaz hâkimleri ve tutukluluk halinde kovuşturmayı yürüten mahkemeler yetkili olacaktır.

Değişiklik ile tutuklu ve hükümlüler arasında fark kaldırılmıştır. "Hayat için kesin tehlike hali olarak tedavi imkânlarının kısıtlanması ve mahpusun yaşama bağlılığının azalması durumları sayılmış, vd. nedenlerle" denilerek değişik nedenlerin bulunması durumunda da infazın erteleneceği ifade edilmiştir.

Aynı zamanda hiç şüphesiz ağır ve hayati risk altında bulunan bir hastanın cezaevinde tutulması onun bağışıklık sistemini, psikolojik ve fiziksel olarak yaşamla arasındaki bağı zayıflatmaktadır. Bu da cezaevlerindeki ölümleri çoğaltan önemli faktörler arasında bulunmaktadır. Değişiklikle ağır hasta mahpusların özgürlüğe kavuşmaları ve bu nedenle sağlanacak moralle iyileşme süreçlerinin hızlandırılması, iyileşme olanaklarının yakalanması amaçlanmaktadır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

**CEZA VE GÜVENLİK TEDBİRLERİNİN İNFAZI HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 16 ncı maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye aşağıdaki üçüncü fıkra eklenmiş ve takip eden fıkralar buna göre teselsül ettirilmiştir.

"(1) Akıl hastalığına tutulan hükümlü hakkında infaz hakimliği, tutuklu hakkında ise kovuşturmanın yapıldığı mahkemece, koruma ve tedavi amaçlı olarak güvenlik tedbirine hükmedilir. Hakkında güvenlik tedbirine hükmedilen hükümlü veya tutuklular, yüksek güvenlikli sağlık kurumlarında koruma ve tedavi altına alınırlar."

(2) Hakkında güvenlik tedbirine hükmedilmiş olan hükümlü veya tutuklu, yerleştirildiği kurumun sağlık kurulunca düzenlenen raporda toplum açısından tehlikeliliğinin ortadan kalktığı veya önemli ölçüde azaldığının belirtilmesi üzerine mahkeme veya hâkim kararıyla serbest bırakılabilir. Sağlık Kurulu raporunda, akıl hastalığının ve işlenen fiilin niteliğine göre, güvenlik bakımından kişinin tıbbi kontrol ve takibinin gerekip gerekmediği, gerekiyor ise, bunun süre ve aralıkları belirtilir. Tıbbi kontrol ve takip, raporda gösterilen süre ve aralıklarla, Cumhuriyet savcılığınca bu kişilerin teknik donanımı ve yetkili uzmanı olan sağlık kuruluşuna gönderilmeleri ile sağlanır. Tıbbi kontrol ve takipte, kişinin akıl hastalığı itibarıyla toplum açısından tehlikeliliğinin arttığı anlaşıldığında, hazırlanan rapora dayanılarak, yeniden koruma ve tedavi amaçlı olarak güvenlik tedbirine hükmedilir. Bu durumda, birinci fıkra ve bu fıkrada belirtilen işlemler tekrarlanır."

"(3) Diğer hastalıklarda cezanın infazına, resmi sağlık kuruluşlarının mahkûmlara ayrılan bölümlerinde devam edilir. Ancak bu durumda bile tutukluluk ve hükümlülük statüsünün sürdürülmesi, tedavi imkânlarını kısıtlaması, mahpusun yaşama bağlılığını azaltması gibi nedenlerden dolayı hayatı için kesin bir tehlike teşkil ediyorsa hükümlü hakkında infaz hâkimliği tarafından cezanın infazı iyileşinceye kadar geri bırakılır; tutuklu-hükümlü hakkında kovuşturmayı yürüten mahkemenin kararıyla tutukluluk-hükümlülük haline son verilir."

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

